

Broj 19, februar 2014. godine

Sadržaj

Događaji

Saopćenja za javnost

Konkursi

Najava događaja

Linija za pomoć novinarima

Tendenciozno i neprofesionalno izvještavanje

Intervju: Mehmed Halilović

Predstavnica OSCE-a za slobodu medija zabrinuta povodom zastrašivanja novinara od strane policije u BiH

Strah od politike

Piše: Boro Kontić

Propagandna mašinerija u službi vlasti: Stranke i mediji BiH ujedinjeni protiv demonstranata

Piše: Paulina Janusz

Što smo sve slagali o Bosni i Hercegovini

Piše: Ladislav Tomičić

UO Udrženja BH novinari: Apel medijima i novinarima u BiH

VZS u BiH: Apel medijima za tačno, fer i objektivno izvještavanje o protestima građana u BiH

RAK apeluje na poštivanje Kodeksa

Pismo Udruge BH novinari za g. Dragana Lukača i g. Predraga Kurteša

Događaji

13.02.2014.

RSF indeks medijskih sloboda 2014

Reporteri bez granica su objavili svoj godišnji izvještaj koji pokazuje stanje medijskih sloboda u svijetu.

Vrh i dno liste koja mjeri stepen slobode štampe i govora je nepromijenjen u odnosu na prethodne godine te se na njenom vrhu, kao i prethodne tri godine, nalaze Finska, Holandija i Norveška, a na dnu diktatorski režimi Turkmenistana, Sjeverne Koreje i Eritreje. Veliki pad na listi su zabilježile Sjedinjene države (46. mjesto, 13 mesta niže nego prošle godine), najviše zahvaljujući aferi Snowden i ulozi Nacionalne agencije za sigurnost (NSA) u nadzoru internetskih komunikacija. Bosna i Hercegovina se prema ovogodišnjem izvještaju nalazi na 66. mjestu, što je za 2 mesta bolje nego prošle godine.

Vidi cijeli članak

Uvodnik

„Tokom protesta zaplijenjeno 12 kg droge“, „Zastavu BiH zapalili navijači iz Slavije!“, „Demonstrantima obećano oružje za napad na RS!“, „Njihova lasta ne čini njihovo proljeće!“, „Bosansko proljeće ili huliganstvo na ulici“. Ovo su samo neki od naslova u bh. medijima koji su sa razlogom izazivali zgražanje kod građana posljednjih dana.

Mnogi mediji, pogotovo interenet portal, tokom protesta u BiH neprofesionalno i neodgovorno su izvještavali ne provjeravajući informacije koje objavljaju ili su radili u interesu politika, a ne javnosti. Javni mediji su takođe zakazali. Autocenzura je pokazala svoju moć. Skretanje sa bitnih i suštinskih tema na huliganstvo i teorije zavjere kao i povlađivanje političarima, obilježilo je izvještaje javnih medija.

Protesti su pokazali koliko je politike u medijima i kako propaganda može biti brutalna. Nažalost, u haotičnoj situaciji najgore prolaze profesionalni novinari koji odgovorno rade svoj posao. Napadi i demonstranata i policije na novinare je za svaku osudu.

Kako bi se sve dodatno zakomplikovalo pobrinuo se Općinski sud u Sarajevu sa naredbom medijima da ustupe policiji sve snimke i druge materijale sa protesta i na taj način medije u kriznoj situaciji učini svojim servisom. Umjesto da se bave brojnim slučajevima korupcije i privrednog kriminala o kojima mediji svakodnevno izještavaju ili nezakonitom prislушкиvanju novinara, bh. pravosudje na ovaj način dodatno narušava kredibilitet medija i novinare dovode u nezahvalnu i opasnu situaciju.

O izvještavanju medija tokom protesta ali i pritiscima na medije u BiH čitajte u intervjuu sa Mehmedom Halilovićem, pravnim savjetnikom za medijska pitanja u organizaciji Internews, tekstovima Bore Kontića, novinara i direktora sarajevskog Media Centra, novinarke Pauline Janusz i Ladislava Tomičića, novinara riječkog Novog lista.

Adis Šušnjar, Udrženje/udruga BH Novinari

Mediji ne mogu biti servis policiji

Intervju: Mehmed Halilović

E-novinar: Kako komentarišete naredbu medijima Općinskog судa u Sarajevu da ustupe snimke i druge materijale uz prijetnju novčanom kaznom?

Halilović: Tim potezom pravosuđe dodatno ruši kredibilitet novinara. Takva naredba je pravno nedovoljno utemeljena i izaziva niz problema. Politički je problematična i nedopustiva. Naredba je napravljena sa jednim širokim zahtjevom od medija da dostave bilješke, imena, snimke. To je nešto što je neopravdano i vrlo diskutabilno i sa političkog stanovišta neprihvatljivo. Na ovaj način pravosudje pokašava da od medija napravi svoj servis. Mediji to ne mogu biti. Koliko god je važna neovisna i profesionalna uloga pravosudja, jednako je za jedno demokratsko društvo važna i profesionalna uloga

Događaji

14.02.2014.

Dunja Mijatović: Istrage mogu podrazumijevati dostavu novinarskog materijala

- Istrage teških kaznenih djela mogu podrazumijevati da sud od novinara i medijskih kuća zatraži da vlastima dostave određene materijale prikupljene tokom obavljanja svojih aktivnosti. Međutim, treba podsjetiti kako u ovakvim slučajevima uvijek treba primjenjivati striktnu proporcionalnost. Naročito je poželjno da ovakve odluke treba donositi sud nakon temeljitog i pravilnog razmatranja mogućih drugih, manje restriktivnih, mjera, te u onoj mjeri u kojoj su striktno neophodne da bi se obavile istražne radnje u skladu sa zakonom - izjavila je za Agenciju Fena Dunja Mijatović, predstavnica OSCE-a za slobodu medija.

Naglašava da se odluke ne smiju donositi niti objavljivati na način koji bi rezultirao u zastrašivanju novinara ili medijskih kuća, posebno u situacijama socijalnih i političkih nemira i dodaje da istraživačko novinarstvo ima centralnu ulogu u povećanju odgovornosti političara prema javnosti i u formiranju pluralističkog javnog mnjenja, te se zbog toga mora zaštитiti od neprimjerenog uplitanja ili nametanja restrikcija od predstavnika vlasti.

- Zahtjev može biti problematičan u slučajevima kada se pokušava uticati na otkrivanje identiteta povjerljivih novinarskih izvora. Nastaviću pratiti ovaj slučaj i ako dođe do bilo kakve vrste pritiska na novinare i medijske kuće da slobodno i neometano obavljaju svoj posao odmah će reagirati. Od vlasti očekujem da urade sve moguće da se obezbijedi sigurnost novinara, a od novinara i urednika da pokažu najviši stepen profesionalnosti u skladu s internim kodeksima i pozivima koje su uputili Udruženje BH Novinari, Vijeće za štampu i Regulatorna agencija za komunikacije (RAK) - rekla je Mijatović u izjavi za Fenu.

Vidi cijeli članak

11.02.2014.

VZS: Apel medijima za tačno, fer i objektivno izvještavanje o protestima

Povodom medijskog izvještavanja o aktuelnim protestima u Bosni i Hercegovini, iz Vijeća za štampu Bosne i Hercegovine uputili su apel medijima da se prilikom izvještavanja drže profesionalnih novinarskih standarda koji nalažu tačno, fer i objektivno izvještavanje.

“Na taj će način spriječiti širenje dezinformacija, manipulaciju javnim mnjenjem i širenje panike, straha i opće nesigurnosti građana”, navodi se u saopštenju. “Manipulativno izvještavanje i zavodenje javnosti pogrešnim informacijama najteži su prekršaji novinarskog izvještavanja, sa nesagledivim posljedicama koje takve informacije mogu imati u ovako osjetljivom vremenu, kakvo trenutno jeste u Bosni i Hercegovini. Samo uz poštovanje profesionalnih, etičkih standarda mediji mogu ostvariti svoju demokratsku ulogu u društvu, a građani ostvariti svoje pravo na istinito informisanje.

Opširnije: www.vzs.ba

medija. Iz pravnog ugla nekoliko stvari su upitne. Činjenica je da šefovi policije govore da je tokom paljevinu sedmog februara počinjeno krivično djelo terorizma. Ako se pravi kvalifikacija, ne ulazeći u sadržaj koji je po meni upitan, onda takvu naredbu ne može donijeti općinski sud nego Sud BiH jer za ta djela može sudići samo sud BiH.

S druge strane ta odluka je široko postavljena, duboko zadire u medijske slobode i ograničava pravo izvještavanja i ne samo medijske slobode nego i pravo javnosti da dobije informacije. Može imati pogubne posljedice. Već sada vidimo na protestima i plenumima gradjana da se prvo raspravlja da li medijima uopšte dozvoliti da snimaju i da razgovaraju sa učesnicima, što je naravno nonsens i neprihvatljivo, ali to je posljedica i ove naredbe. Na ovaj način se želi učutkati javnost ali takodje i mediji. Naravno, jedna od posljedica je i izvjestavanja medija.

E-novinar: Gospodine Haliloviću, činjenica je da se većina medija u BiH i regiji nisu fokusirali na bitna pitanja tokom protesta u BiH. Kako Vi komentarišete izvještavanje medija tokom protesta u BiH?

Halilović: U ovih desetak dana pokazalo se koliko mediji mogu biti neprofesionalni, tendenciozni i vođeni nekim drugim motivima koji nisu istovjetni sa potrebama javnosti. To se odnosi na naše medije u BiH ali se odnosi jednak i na medije u Srbiji i Hrvatskoj. Upravo u te dvije zemlje ta politički obojena tendencioznost je naročito došla do izražaja. Bilo bi dobro da svako pročita tekst „Šta smo sve slagali o BIH“ komentatora Ladislava Tomićića iz Novog lista.

U BiH mnogi su, naročito online mediji, postupali neprofesionalno objavljivajući informacije kako su dobijali, bez provjere. Neke od tih informacija su imale velik odjek i bile su uznemirujući faktori. Recimo, pozivanje na MUP Kantona Sarajevo da je pronađeno 12 kilograma droge, a onda MUP KS dan, dva poslije, demantira tu vijest.

U tom slučaju ne znamo da li je izvor bio MUP KS jer je ministar MUP-a poslije tvrdio da oni nisu nikad takvu informaciju dali. To bi bilo dobro za medije da istraže da li je informacija došla iz MUP-a ili su mediji postupili neprofesionalno. Ima niz takvih primjera i to zaslužuje posebnu analizu.

Na drugom mjestu jeste tendenciozno objavljivanje motivirano ili interesima vlasnika medija ili interesima i potrebama političkih partija. To je neprihvatljivo i ne služi na čast medijima i dovodi u pitanje kredibilitet naših medija. Ne ulazim u sadržaj informacija u smislu da li su neki bili za ili protiv. Sama informacija mora biti tačna, pouzdana i provjerena. Ako urednik ima poseban stav, imaju komentari, neka pišu, neka otvore diskusiju.

E-novinar: Da li vas je iznenadilo ovakvo izvještavanje medija?

Halilović: Nisu me iznenadili i mogao sam unaprijed znati kako će izvještavati ali jesu me iznenadili pojedini mediji koji su po mom sudu podbacili u profesionalnom odnosu jer nisu provjeravali informacije. Ja sam očekivao od takih medija da neće dopustiti takve greške ali ipak su profesionalno podbacili.

E-novinar: Kako ste se Vi informisali o protestima?

Događaji

12.02.2014.

Materijali snimljeni tokom protesta bit će privremeno oduzeti

Zbog osnova sumnje da je izvršeno krivično djelo teška krivična djela protiv opće sigurnosti ljudi i imovine, Općinski sud u Sarajevu izdao je naredbu za privremeno oduzimanje predmeta kompletne audio, video i tekstualnih materijala sačinjenih prilikom protesta građana u Sarajevu.

[Vidi cijeli članak](#)

08.02.2014.

Udruženja novinara prave filmove o pozitivnim pričama iz rata

Nezavisno društvo novinara Vojvodine (NDNV) i Udruženje BH novinari iz Bosne i Hercegovine pozvali su građane u regionu bivše Jugoslavije da im se jave ukoliko imaju prijedloge za humane i pozitivne priče iz ratnog perioda i perioda poslije rata, a koje se odnose na zajednički život i pomirenje u regionu.

[Vidi cijeli članak](#)

Saopćenja za javnost

18.02.2014.

Protest predsjedniku RS-a Miloradu Dodiku

UO Udruženja/udruge BH novinari upućuju najoštiri protest predsjedniku Republike Srpske Miloradu Dodiku radi neprimjerenog ponašanja prema novinarima i novinarkama u BiH, njihovog stalnog verbalnog vrijeđanja i pokušaja profesionalne diskreditacije.

[Vidi cijeli članak](#)

08.02.2014.

Osuda napada na predstavnike medija tokom protesta

Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari najoštiri osuđuje napade na novinare i novinarske ekipe tokom protesta građana u Sarajevu, Tuzli, Zenici i drugim gradovima BiH. U protekla dva dana zabilježeno je više slučajeva fizičkih napada na kamermane, novinare i fotoreportere. Na meti ne samo demonstranata, nego i nasilnih policajaca i visokih funkcionera, našle su novinarske ekipe NTV Hayat, BHT, FTV, Klix portala, magazina Start i RTV Slon.

[Vidi cijeli članak](#)

05.02.2014.

Javni protest MUP-u Tuzlanskog kantona zbog napada na kamermana RTV Slon

Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari upućuje javni protest Ministarstvu unutarnjih poslova Tuzlanskog kantona, čiji je policajac fizički napao Branislava Pavičića, kamermana RTV Slon iz Tuzle tokom obavljanja radnog zadatka – snimanja radničkih protesta pred zgradom Vlade Tuzlanskog kantona.

[Vidi cijeli članak](#)

Halilović: Ja sam se informisao tako što sam pratilo dosta medija i odlazio sam na proteste. Međutim, mnogi ljudi ne mogu pratiti sve medije i to jeste veliko pitanje i za javnost i za medije, jer ako mediji izgube ugled i kredibilitet u javnosti bojim se da će to što rade biti uzalud i da neće imati publiku koja će ih pratiti.

Teško da bih mogao izdvojiti medij koji se u potpunosti profesionalno ponašao jer i oni koji su više bili profesionalni kasnili su u nekim stvarima. Najgora stvar jeste tendenciozno i neprovjereno izvještavanje. Politički obojeno izvještavanje pogotovo u južnom dijelu BiH i dio medija u RS-u.

E-novinarn: Javni servisi se takođe nisu fokusirali na stvarne probleme tokom protesta?

Halilović: To nije iznenadjuće. Pogotovo entitetski servisi, u većoj mjeri RTRS, su pod političkim pritiskom i kod njih se može naći dosta zamjerki u načinu izvještavanja.

Predstavnica OSCE-a za slobodu medija zabrinuta povodom zastrašivanja novinara od strane policije u BiH

Predstavnica OSCE-a za slobodu medija Dunja Mijatović izrazila je zabrinutost povodom zastrašivanja jednog novinara od strane pripadnika agencije za provođenje zakona u Tuzli.

Dvoje policijskih službenika su 13. februara zahtjevali od novinara da predala materijal koji je zabilježio tokom protesta u Tuzli. Također su rekli da mora svjedočiti protiv protestanta i dati im broj telefona tuzlanskih novinara. Ispitivali su ga i o radu udruženja BH Novinari. Novinar je to odbio.

“Novinari moraju biti u mogućnosti da slobodno izvještavaju o protestima, bez straha od zastrašivanja. Iako razumijem da se može zahtijevati od novinara da dostave određene materijale u slučajevima istrage teških kaznenih djela, takvi zahtjevi se ne smiju prenositi na način koji bi rezultirao u zastrašivanju medija, posebno u situacijama socijalnih i političkih nemira”, rekla je Mijatović.

Mijatović je rekla da su sudovi, a ne agencije za provođenje zakona, ti koji odlučuju o tome kada bi novinari trebali predati materijal nakon što pravilno razmotre moguće druge, manje restriktivne, mjere. Mijatović je dodala da zahtjevi mogu biti problematični u slučajevima u kojima bi se mogao otkriti identitet povjerljivih novinarskih izvora.

„Nastaviću da pratim situaciju u zemlji te očekujem od vlasti da urade sve što je moguće da se obezbjedi siguran rad novinara. Također očekujem od novinara i urednika da pokazu najviši stepen profesionalnosti u skladu sa internim kodeksima i pozivima koje su uputili Udruženje BH Novinari, Vijeće za štampu i Regulatorna agencija za komunikacije”, rekla je Mijatović.

UO Udruženja BH novinari: Apel medijima i novinarima u BiH

Upravni odobr Udruženja/udruge BH novinari poziva novinare, urednike i medijske profesionalce širom Bosne i Hercegovine na objektivno, fer i izbalansirano izvještavanje o protestima organizovanim širom BiH, kao i drugim dogadjajima u vezi sa građanskim protestima.

Upravni odbor BH novinara izražava žaljenje radi neprofesionalnog izvještavanja najvećeg broja bh.medija, uključujući i javne servise, kao i manipulativnog predstavljanja protesta, njihovih sudionika i zahtjeva.

Umjesto da budu u službi građana i njihove potrebe za sveobuhvatnim i ob-

jektivnim informiranjem, mediji su se ponovo i nekritički stavili u službu pojednačnih interesa političara, nacionalnih lidera, visokih dužnosnika i/ili nekredibilnih javnih djelatnika. Takvim su postupanjem iznevjerili etička načela profesije i vrijednosti novinarstva, što je za posljedicu imalo zbumjivanje građana i širenje straha, ali i ozbiljno narušavanje kvaliteta i kredibilnosti novinarstva.

UO BH novinara podsjeća urednike i novinare na njihovu obavezu pridržavanja etičkih standarda profesije i u najtežim okolnostima, na način kako je to definirano u Smjernicama Vijeća Evrope namijenjenim novinarima koji rade u kriznim situacijama. U tim se Smjernicama navodi: „Mediji se trebaju pridržavati najvećih profesionalnih i etičkih standarda, posebno imajući u vidu njihovu odgovornost tokom kriznih situacija, a to je da javnosti obezbijede brze, tačne i bitne informacije a da pritom paze na prava drugih ljudi, njihovu osjetljivost i posebne osjećaje prouzrokovane strahom i neizvjesnošću“.

S tim u vezi, UO BH novinara skreće pažnju i poziva urednike i novinare iz cijele BiH da se prilikom izvještavanja o građanskim protestima pridržavaju profesionalnih načela koja uključuju, ali se ne ograničavaju na:

1. obavezu medija da izvještavaju o događajima i nedvosmisleno utvrđenim činjenicama, te da ne daju medijski prostor pojedincima za širenje neistina, manipulativnih političkih stavova i neutemeljenih procjena;
2. neophodnu provjeru svake informacije iz više nezavisnih izvora prije njenog objavlјivanja, a naročito kada se radi o informacijama o povrijeđenima, rušilačkim ili drugim destruktivnim i kriminogenim postupcima;
3. izbjegavanje negativne selekcije informacija i skretanja pažnje na manje bitne detalje od suštine socijalnog bunta građana;
4. potrebu brzog reagiranja na akutelne događaje i vanredne okolnosti, pri čemu novinari moraju krajnje obazrivo i odgovorno postupati kako se ne bi desilo da objavljuju dezinformacije umjesto istina i postanu megafoni politike, policije ili kriminalaca;
5. obavezu medija i novinara da budu na strani slabijih i obespravljenih, a to su građani ove države, radi čega nikada ne trebaju zaboraviti vlastitu dogovornost prema građanima bez obzira u kojem dijelu BiH žive.

Upravni odbor BH novinara podsjeća cjelokupnu medijsku zajednicu BiH kako će se svim svojim kapacitetima boriti za pravo na slobodu izražavanja, nezavisnost medija i sigurnost novinara. Ta borba istovremeno uključuje i odgovornost medija prema javnosti i poštivanje građana kao konzumenata informacija i različitih medijskih sadržaja. Zbog toga UO BH novinara još jednom naglašava kako se poštovanje i povjerenje građana stiče i dugoročno održava jedino profesionalnim izvještavanjem.

Upravni odbor Udruženja/udruge BH novinari

Vijeće za štampu u BiH

Apel medijima za tačno, fer i objektivno izvještavanje o protestima građana u BiH

Vijeće za štampu u BiH, samoregulacijsko tijelo za štampane i online medije, upućuje APEL MEDIJIMA

da se u izvještavanju o aktuelnim protestima građana i društveno-političkoj krizi u Bosni i Hercegovini, drže profesionalnih novinarskih standarda koji nalažu tačno, fer i objektivno izvještavanje.

Na taj će način spriječiti širenje dezinformacija, manipulaciju javnim mnijenjem i širenje panike, straha i opće nesigurnosti građana.

Manipulativno izvještavanje i zavođenje javnosti pogrešnim informacijama najteži su prekršaji novinarskog izvještavanja, sa nesagledivim posljedicama koje takve informacije mogu imati u ovako osjetljivom vremenu, kakvo trenutno jeste u Bosni i Hercegovini.

Samo uz poštovanje profesionalnih, etičkih standarda mediji mogu ostvariti svoju demokratsku ulogu u društvu, a građani ostvariti svoje pravo na istinito informisanje.

Vijeće za štampu u Bosni i Hercegovini podsjeća medije na Opšte odredbe Kodeksa za štampu i online medije BiH koje propisuju da novinari imaju obavezu da prema javnosti održavaju visoke etičke standarde u bilo kojem trenutku i pod bilo kakvim okolnostima. Dužnost novinara i izdavača štampe i online medija je poštivati potrebe građana za korisnim, blagovremenim i relevantnim informacijama.

Uz puno poštivanje načela slobode medija i slobode uređivačke politike, te razumijevanje uloge medija kao jednog od stubova demokratije, Vijeće za štampu u BiH apeluje na poštovanje Kodeksa za štampu i online medije BiH, Član 1 – Interes javnosti, koji interes javnosti definiše kao „postupak i/ili informaciju kojima je namjera pomoći javnosti u donošenju ličnog mišljenja i odluka o pitanjima i događajima, uključujući i napore otkrivanja krivičnog djela i/ili prekršaja, te spriječiti zavođenje javnosti nekom izjavom ili postupkom pojedinca ili organizacije“.

Vijeće za štampu u BiH takođe podsjeća na odredbe Člana 5 – Tačnost i fer izvještavanje, Kodeksa za štampu i online medije BiH, koji između ostalog nalaže da „novinari neće objavljivati netačne ili krivonavodeće materijale u vidu fotografija, tekstova ili drugih materijala. Kod izvještavanja i komentara kontroverzi, profesionalna obaveza novinara je da predstavi sve strane u sporu.“

RAK apeluje na poštivanje Kodeksa

U svjetlu trenutnih protesta, Regulatorna agencija za komunikacije BiH uputila je apel nosiocima dozvola na poštivanje Kodeksa o audiovizuelnim medijskim uslugama i medijskim uslugama radija, posebno u vezi sa informacijama koje su se pojavile u javnosti, a koje ukazuju na navodno povećanu mogućnost izbijanja oružanih sukoba u Bosni i Hercegovini.

Regulatorna agencija za komunikacije

„Nosioci dozvola su odgovorni za sve sadržaje bez obzira na njihov izvor. Ovi sadržaji obuhvataju vlastiti, reemitovani i razmijenjeni program, najave programa, SMS i druge poruke publike. Pružaoci medijskih usluga slobodni su u kreiranju i uređivanju svojih sadržaja, uz poštivanje profesionalnih i općeprihvaćenih vrijednosnih i etičkih standarda“, saopšteno je iz RAK-a.

Agencija je podsjetila na odredbe Kodeksa koje između ostalog navode: „Audiovizuelne medijske usluge i medijske usluge radija neće prenositi jasan i neposredan rizik od uzrokovanja negativnih posljedica koje uključuju, ali se ne ograničavaju na smrt, povrede, štetu nanesenu imovini ili drugu vrstu nasilja“, te da „neće stvarati jasan i neposredan rizik od podsticanja etničke ili vjerske mržnje“.

Od medija se očekuje da prepoznaju vrste izjava koje bi, ukoliko se prezentiraju emotivno i bez pažljivog razmatranja mogućeg utjecaja na publiku, mogle potaći nasilje, ohrabriti netoleranciju i mržnju i dovesti do gubitka života. „Takve izjave treba prenijeti na način da se prenesu osnovne činjenice, ali uz obezbjeđivanje dodatnog činjeničnog konteksta i prihvatanja tona koji minimizira emotivni naboj provokativne izjave ili optužbe“, stoji u saopštenju RAK-a.

Imajući u vidu moć medija, a naročito u Bosni i Hercegovini, gdje su odigrali centralnu ulogu u poticanju rata, mediji imaju posebnu obavezu da predstave vijesti i mišljenja na osnovu činjenica i ne podstičući nasilje i međunacionalnu mržnju.

Strah od politike

Piše: Boro Kontić

Ako je i bilo nade, ona se ovih dana urušila pred poražavajućom slikom. Ovdašnji su mediji još uvijek duboko u krilu politike.

„Ko će znati šta je tu istina a šta novinaština“

S.S. Kranjčević.

Svojevremeno sam (bijaše vrijeme neposredno poslije Dejtona), u Media centru, tadasnjeg britanskog ambasadora, Charlesa Crawforda, upitao: Šta je, iz njegovog bosanskog iskustva, glavna razlika između lokalnih i evropskih medija? Odgovorio je bez premišljanja. Izostalo je diplomatsko okolišanje: „Za razliku od zapadnoevropskih, gdje se političari panično boje javnosti i medija, kod vas je suprotno. Postoji ogroman javni strah od politike koji mediji podupiru.“

Vrijeme poslije Dejtona i poslije Crawfordove lapidarne definicije je proticalo i meni se, malo-pomoćno, činilo (pričinjavalo?) da se stvari mijenjaju. Da idu na bolje. Da gospodinu Crawfordu, sretnem li ga ikad, mogu reći: ni mi nismo što smo nekad bili. Ako je i bilo nade, ona se ovih dana urušila pred poražavajućom slikom. Ovdašnji su mediji još uvijek duboko u krilu politike.

Pokušat ću ilustrirati:

Majka svih kantona

U petak (7. februara 2014.) popodne biram kanal Kantonalne televizije Sarajevo. Događaj je od bosanskohercegovačkog značaja, ali mu je prostorno najbliža Kantonalna televizija. I, šta vidim i saznajem?

Vidim reporterku, na ulici je, nema precizne informacije, ali precizno sipa optužbe na račun huligana. U isto vrijeme jedan od snimatelja stigao je sa poprišta i pustio nemontoran snimak na kojem su u prvom planu mladi ljudi zgurani sa zida u koritu Miljacke. Jedan, očigledno, leži. Oko njega se u gesti solidarnosti sjatila grupica, drugi se pokušavaju uzverati uz kameni zid korita. Dvojica su u vodi.

Šta je razlog ovome što vidimo, to ne saznajemo. Zašto su oni tu, šta se desilo sa jednim od njih koji leži, da li je povrijeđen ...Odgovori na pitanja koja se podrazumijevaju izostaju. Verbalna tirada reportera sugerise tek: haos. I kao u maniru nedoraslih učitelja koji su programirani raditi tek sa savršenim odlikašima, ponavlja se: huligani! To su, kao biva, huligani. A huliganima je, valjda, mjesto u koritu Miljacke. Tako nekako shvatam vođen logikom slike i komentara.

Za ono što slijedi valja imati još jači stomak. Voditelj razgovara sa direktoricom državne bolnice. Voditeljska ljubaznost koja nema granica, podilaženje sagovorniku, verbalni "hekleraj" koji ništa ne kazuje ali ostavlja utisak, strahopoštovanje prema gostu... Kada bi studentima žurnalistike trebalo predočiti tvrdokorne ostatke podaničkog mentaliteta, pogubnog po profesiju, evo ih! Prekrasna ilustracija, rekao bi cinik, u maniru ljekara koji studentima ima priliku uživo predočiti gadan kancer.

Direktorica je, da se ne zavaravamo, supruga člana Predsjedništva BiH. Voditelj zahvaljuje i metaniše. Njemu, izgleda, ni u primisli nije da gledaoca samo interesira broj ranjenih, težina ranjavanja, trenutačni kapaciteti bolnice. Postoji li, konačno, telefonski broj na koji sluđena rodbina može dobiti informacije.

Jasmila i Nikšić

Zlatno pravilo da je svaka javna izjava podložna javnim komentariima i provjeri, zakazuje u mnogo čemu ali je, Bogu hvala, ispoštovana u već famoznom slučaju Jasmila Žbanić-Arhiv. Uslijedila je lavina optužbi, zgražanja. Poželjno je, obavezno je, da se svaka informacija provjeri u javnoj debati. I dobro je što niko nije bio impresioniran činjenicom da se radi o ličnosti koja je prepoznata u svijetu, i koja

Najava događaja

- Trening za novinare u sklopu projekta "Živjeti zajedno" koji podrazumijeva produkciju pet dokumentarnih filmova i deset istraživačkih novinarskih radova o pozitivnim primjerima iz ratova na tlu bivše Jugoslavije. Projekat provode NDNV i BH Novinari pod pokroviteljstvom Medijskog fonda EU.

Konkursi

Stažiranje novinara i urednika u Deutsche Welle redakcijama

Stažiranje je moguće u svim DW (Deutsche Welle) djelatnostima: televiziji, internet redakciji, radiju, komunikacijama i Deutsche Welle akademiji.

Multimedijalno, regionalno predstavništvo u Bonu omogućava stražiranje na radiju i internet redakciji na 30 različitih jezika. Redakcija u Berlinu omogućava televizijsku praksu na engleskom, arapskom, španskom ili njemačkom jeziku.

Predviđeno je da praksa traje 6 mjeseci, uz novčanu naknadu praktikantima od, najmanje, 310 eura mjesечно.

Prijave su otvorene za studente i novinare koji već imaju iskustva u radu u medijima.

Prijave se prihvataju tokom oktobra i aprila.

Opširnije

USAID-ov Projekat jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini (SGIP) poziva novinare da se prijave na nagradni natječaj za najbolju novinarsku priču na temu kreiranja javne politike u oblasti van-institucionalnog udomiteljstva djece i odraslih bez adekvatnog roditeljskog i porodičnog staranja.

Dodjeljuju se dvije nagrade, a pozivaju se novinari iz cijele Bosne i Hercegovine, iz svih medija (novine i časopisi, novinske agencije, radio, televizija, internet portali) da kandidiraju najbolje istraživačke priče o tome kako kreiranje zakona o udomiteljstvu Federacije Bosne i Hercegovine može najbolje utjecati na živote ugroženih.

1. nagrada – novčani iznos od 2.500 KM

2. nagrada – novčani iznos od 1.500 KM

Nagrade projekta SGIP dodjeljuju se za najbolje rade objavljene u razdoblju od 15. decembra/prosinca 2013. do 30. aprila/travnja 2014. godine.

Opširnije

Balkanske novinarske stipendije 2014.

Iskusni novinari iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, Rumunije, Srbije i Kosova, pozvani su da se prijave na osmi po redu konkurs za dodjelu Balkanskih stipendija za novinarsku izuzetnost. Ove godine su, po prvi put, i novinari iz Grčke pozvani da se učestvuju u ovom prestižnom medijskom programu.

Svake godine, na otvorenom konkursu se bira deset novinara koji dobijaju novac i profesionalnu podršku za svoja prekogranična istraživanja vezana za teme od značaja za region i Evropsku uniju. Za 2014. godinu je odabrana tema GENERACIJE.

Kandidati koje izabere nezavisna komisija dobiće stipendije u iznosu od 2000 eura, kao i dodatnih 2000 eura za troškove putovanja i istraživanja. Rok za prijavljivanje je 5. mart 2014. godine. Formular za prijavu, smjernice i dalje informacije o stipendiji su dostupni na web stranici: fellowship.birn.eu.com.

Opširnije

je svojim ostvarenjima upisala BiH na filmsku mapu. To nije mali uspjeh?

Stoga je pitanje zašto ono što važi za najuspješnije u javnosti BiH nije kriterij i za najneuspješnije? Kako je moguće da premijer Federacije Nermin Nikšić u dva navrata iznosi u najmanju ruku sumnjive informacije i to nema ni približno isti tretman kao izjava filmskog stvaraoca. Još prve večeri na konferenciji za štampu u svojoj uobičajenoj maniri, drčnog ali ozbiljnog portera, počeo je sa životno ugroženim policajcem, informacijom koja se kasnije izgubila i potpuno nestala iz javnosti, ali je u četvrtak naveče postigla efekat da se protestanti unaprijed posmatraju kao rulja, huligani i moguće ubice. Zašto izjave premijera nisu temeljito ispitane i provjerene od strane medija? Jer one nisu bile ocjene, već iznošenje činjenica. A to je osnova ove profesije: da se činjenice provjeravaju. Komentar je poželjan samo kad postoje tačno utvrđene činjenice. Nikšićeva dezinformacija o pronađenoj drogi imala je kakvu/takvu reakciju ali ostaje pitanje: Ako postoje huligani zašto nema lažova?

Nemojte me prekidati

Predsjedavajući Predsjedništva Željko Komšić odmah je voditeljici nedjeljnog Dnevnika Federalne televizije bezmalo zaprijetio da ga ne prekida dok govori. Voditeljica mu je, valjda, trebala odgovoriti: „To možete na partijskom skupu, ali na javnu televiziju dolazite da odgovarate na pitanja, a ne da držite govore“. Doduše, treba reći da je voditeljica do kraja dobro kontrolisala zahtjevan program, ali ovo je model kako političari žele tretirati medij.

Istovremeno, u istom Dnevniku, u prilogu sa nedjeljnih demonstracija za oslobođanje uhapšenih, jedan od tek puštenih iz zatvora gotovo da nije dobio mogućnost da kaže šta ga je snašlo. Dobio je nekoliko sekundi i tek se u drugim medijima moglo potpuno saznati kroz kakvu je policijsku torturu prošao u dva dana.

Objavljeno na www.media.ba

Propagandna mašinerija u službi vlasti

Stranke i mediji BiH ujedinjeni protiv demonstranata

Piše: Paulina Janusz

Foto: Amir Husak

ulicama, je prije svega smirivanje situacije, okretanje na probleme lakše za upotrebu u predizbornoj kampanji, te u konačnici, održavanje političkog status quo.

Tako je prosječni televizijski dnevnik ovih dana sveden na histerične priloge o „vandalizmu“, portal na zbirku dramatičnih fotografija, a svi skupa na prostor za autopromociju malo uplašenih, ali još uvijek u svoju nadmoć uvjerenih „elita“.

Razularena rulja

Najveći medijski gubitnik ovih protesta je nesumnjivo portal radiosarajevo.ba. U subotu ujutru je na sajtu osvanuo autorski tekst njegove glavne urednice Lane Ramljak, „Dan kad smo zajedno poraženi“, koji je pokrenuo nekoliko lajtmotiva medijske kampanje uperene u proteste. Autorica lansira, naime, tezu da je jedini ispravan način borbe glasački listić, dok bi demonstracije trebale ličiti na one za JMBG. Ni riječi komentara ne posvećuje dosadašnjim neuspjesima ovih metoda, odnosno da niti je Zakon o JMBG na kraju usvojen niti izborna ponuda bh. stranaka može građanima pružiti nadu u bolje sutra.

Ne radi se dakle o očaju do kojeg su narod dovele sve dosadašnje garniture vlasti, nego je na djelu „razularena adrenalinska rulja“, koja „nakon što je otjerala stvarne, obespravljene demonstrante, odlučila je popaliti i ono malo historije što smo je kroz burne godine uspjeli sačuvati. Stoljetne zgrade koje guta plamen, nezaštićeni vatrogasci i policajci, povrijedeni očevi, majke, braća, sestre, komšije, prizori opljačkanih trafika i srušenih tramvajskih stajališta.“ Ramljak navodi nekoliko „potresnih svjedočanstva“, opet bez ikakvog pokušaja da se osvrne na društvo i položaj građana u njemu, pa na kraju zaključuje: „Glasajmo, ne palimo. Uključimo se istinski u procese, nije dovoljan samo lajk, i djelujmo preventivno, a ne onda kada je, za neke, možda već kasno.“ Da je prevencija privilegija uređenih i zdravih društava iz navedenog teksta nećemo saznati. Njegov cilj nije uostalom da nam išta objasni – treba da povjerujemo u to da su demonstranti mahom vandali žedni krvi, koji napadaju nedužne žene i kradu cigarete iz razbijenih trafika.

Slučaj arhiva

Radiosarajevo.ba je odmah krenulo putem koji je odredila urednica. Krenulo je takmičenje između tog i portala klix.ba čije će slike spaljenih zgrada, razbacanog namještaja i kancelarijske opreme biti drastičnije, sve uz dramatične komentare: „Nije lako tim mladim ljudima, nikom u zemlji nije lako, nije ni nama. Ali

Prosječni televizijski dnevnik ovih dana je sveden na histerične priloge o „vandalizmu“, portal na zbirku dramatičnih fotografija, a svi skupa na prostor za autopromociju malo uplašenih, ali još uvijek u svoju nadmoć uvjerenih „elita“.

Takvog jedinstva Bosna i Hercegovina nije vidjela odavno.

Zajednički front medija i federalnih stranaka stvoren prilikom poslednjih događaja u bh. gradovima pokazao se toliko čvrst da su samo društvene mreže spasile građane od potonuća u kompletan informativni mrak. Cilj ove (para)novinarske djelatnosti usmjeren je u revoltirane Bosance i Hercegovce, koji su po prvi put u istoriji svoje nezadovoljstvo ekonomskim kolapsom države odlučili izraziti na javnosti protiv demonstranata, usmjeravanje priče na probleme lakše za upotrebu u predizbornoj kampanji, te u konačnici, održavanje političkog status quo.

Tuzla

ovim ništa ne možemo pomoći“, „Šteta je neprocenjiva...“, „Paljevina koja nam nije trebala“, „Ovo je zločin“ (radiosarajevo.ba), „Protesti da, ali nasilje i uništavanje ne!“, „Kad arhivi gore to je kulturna sramota jednog društva“ (klix.ba). Sve je natpise nadmašio ipak klix.ba koji u je jednom trenutku na svoj fanpejdž na Facebooku izabrao sliku zgrade Predsjedništva BiH iz vremena rata. Naravno, bez komentara.

Navedeni naslovi velikim se djelom odnose na Arhiv BiH, smješten u zgradu Predsjedništva, koji je nastrađao tokom požara. Njegov je direktor, Šaban Zahirović, ubrzo postao medijska zvijezda i najtraženiji čovjek u državi, jer je uništenje djela Arhiva pružilo vlastodršcima najbolji dokaz da su demonstranti u stvari zvjeri bez ikakvog poštovanja prema kulturi. Šta su isti ti zabrinuti političari za kulturu uradili tokom svog vladanja, a o čemu najbolje valjda svjedoči prizor zaključanih vrata Zemaljskog muzeja, niko se od novinara nije upitao.

Mediji su osudili paljenje Arhiva, počeli su pri tom navoditi podatke o tome koliko je tačno građe uništeno. Svjedoka koji govore da je spašena velika većina (čak 99,9%) niko nije citirao i informacija vjerovatno ne bi doispjela u javnost da nema društvenih mreža i rediteljke Jasmile Žbanić, koja je kao prva počela upozoravati na ovu manipulaciju. Koliko je političarima važan ovaj spin vidi se najbolje na primjeru Stranke demokratske akcije (SDA) koja je na svom sajtu prenijela članak na tu temu objavljen u „Oslobođenju!. Bio je to inače jedini, osim izjava članova SDA, članak o protestima koji je završio na zvaničnom sajtu stranke.

Nasljednici četnika

Osim teksta Lane Ramljak najviše je kontroverza izazvao gubitnik broj dva izvještavanja o protestima – Al Jazeera. O njenoj ulozi u zaštiti vlasti i huškanju javnosti protiv demonstranata najbolje svjedoči tekst „pun dobrih namjera“ sarajevskog imama Muhameda Velića, „Plakao sam u tišini“, koji se već u četvrtak uveče našao na sajtu televizije. Slično Lani Ramljak, Velić govorio o vandalizmu, pljački i nedostatku dostojanstva. No, imam uvodi u diskurs novi trenutak – rat. „U maju 1992. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je odbranjeno. Gorjeli su tramvaji i tenkovi na Skenderiji, ali do Predsjedništva, kao simbola države, ne, to je mnogo više od simbola i mnogo više od države, to je i povijest, narod u trajanju, rušitelji nisu mogli doći. Nažalost, večeras je Predsjedništvo palo“, piše u svom „svjedočanstvu“.

Kasnije će se slika zgrada „koje nisu ni četnici uspjeli zapaliti“ naći u gotovo svim medijskim izvještajima. Od ovih „četnika“ samo nas malo dijeli od još jedne popularne konstrukcije koja je neko vrijeme okupirala medije - „huligana koji nisu iz Sarajeva“ - i, na kraju, do tako bh. političarima bliskih nacionalnih podjela. Ovdje je partijska sloga bila najveća. Gotovo su iste riječi Zlatka Lagumdžije na konferenciji za medije održanoj u petak uveče i saopštenja Kolegija SDA održanog u subotu prije podne. Prema zvanično sukobljenim strankama, dakle, bitna je činjenica da su protesti održani na prostoru „s bošnjačkom većinom“, ne njihov razlog.

Parada podilaženja

No, još prije nego što su se oglasile dvije vladajuće u Federaciji, u medjima je briljao ministar sigurnosti, Fahrudin Radončić. Šef SBB-a je kao prvi u petak prije podne došao u studio TV1, gdje je izjavio da već mjesecima upozorava bh. političare (kao da se sam bavi nekim drugim poslom) na tešku situaciju i da niko ne bi trebao biti iznenaden neredima. Isto je veče Radončić došao kod Senada Hadžifejzovića, koji nije ni pokušavao da dobije od ministra neke konkretne informacije, nego je svom sagovorniku dao prostor da se predstavi kao kritičar privatizacione pljačke i branitelj obespravljenih. Izostala je, naprimjer, tema „Avazovog tornja“, zgrade koja u Sarajevu slovi za primjer kriminalne privatizacije.

Dan nakon toga je kod Hadžifejzovića gostovao federalni premjer Nermin Nikšić, i on pošteđen neugodnih pitanja. Stiče se čak i utisak da mu je voditelj „pomagao“, pa je nekoliko puta sam aludirao da protesti ne mogu biti spontani. Između ostalog, Hadžifejzović je rekao da „hoću da vjerujem da se radi o građanima“, o lecima s postulatima demonstranata rekao je da su „vrlo pismeni“ i „uređeni“, pohvalio je čak njihov stil, a između redova smo mogli pročitati da radnici ovako pismeni nisu. Tezu je rado prihvatio Nikšić koji je izjavio da se „zna ko je dijelio letke u Mostaru“.

Obzira, koji je Hadžifejzović (a i voditelji Federalne i BHTV) imao prema svojim gostima, niko sigurno ne bi imao prema predstavnicima demonstranta. Ali, da ih pita za mišljenje sjetilo se samo nekoliko

Ministar koji se ne miješa u svoj posao: Fahrudin Radončić

čak njihov stil, a između redova smo mogli pročitati da radnici ovako pismeni nisu. Tezu je rado prihvatio Nikšić koji je izjavio da se „zna ko je dijelio letke u Mostaru“.

Obzira, koji je Hadžifejzović (a i voditelji Federalne i BHTV) imao prema svojim gostima, niko sigurno ne bi imao prema predstavnicima demonstranta. Ali, da ih pita za mišljenje sjetilo se samo nekoliko

medija van mainstreama.

Avazovo smeće

No, da se vratimo na ministra sigurnosti. Radončić je vjerovatno najveštije iskoristio proteste u svrhu lične promocije. Budući da odavno već pokušava da se na političkoj sceni plasira kao „novo lice“ dobro mu je došla mogućnost ograđivanja od federalnih i kantonalnih vlasti.

U promociji „gazde“ prednjačio je naravno Dnevni Avaz, koji je nastavio svoje djelovanje kao stranačko glasilo. Prenošena su saopštenja SBB-a, nastupi Radončića, Avazovih novinara kao komentatora za BBC i, naravno, vođeni su ministrovi lični ratovi. Radončić je okarakterisao pobunu kao opravdanu. Ipak, o tome koliko mu je zaista stalo do demonstranata vidi se na primjeru nastavka sukoba između njega i bivšeg ministra sigurnosti, Sadika Ahmetovića, koji je već u četvrtak pozvao Radončića da da ostavku i taj apel ponovio dan kasnije, za što ga je Radončić „kaznio“ iskopavanjem priče o navodnim odnosima Ahmetovića s maloljetnicom, a koja nije imala ama baš nikakve veze s aktuelnim događajima.

Dužna nije ostala ni SDA iz čije kuhinje potiče informacija da iza protesta, pa i vandalizma, stoji SBB. Spin je pokušaj stranke da ubije dvije muhe jednim udarcem: s jedne strane omogućava da se protest predstavi kao politička manipulacija jedne stranke i tako dezavuišu zahtjevi demonstranata, s druge - oružje je u raspravi s političkim protivnikom. Tema „ko stoji iza demonstracija“ postala je tako lajtmotiv gotovo

svih intervjuja s političarima koje smo imali priliku gledati na televiziji. Na primjer, čak 15 minuta razgovora Nikšić-Hadžifejzović u Centralnom dnevniku posvećeno je navodima o Radončićevoj ulozi u organizaciji nereda.

Najniži udarac

Ipak, kao najniži udarac medijske kampanje protiv demonstranata ostaće upamćena tema droge. Vijest o tome da je „policija tokom protesta zaplijenila 12 kg droge“ prvo se

Jedan od tekstova na portalu radiosarajevo.ba

pojavila u subotu iza 13 časova na klix.ba, da bi je kasnije preuzeli svi portali. Informacija se „usput“ našla u saopštenju portparola MUP-a Kantona Sarajevo koji je predstavio statistiku hapšenja. Doduše, već uveće je demantovana, ali do tada je šteta bila nanesena.

Do tada je Mirsad Kebo, potpredsjednik Federacije BiH, u izjavi novinarima rekao: „Nisam video borce, nisam video ozbiljne ljude, nisam video invalide. Video sam neke ljude koji su drogirani“, dok su se tokom ulične ankete na TV1 (u cijelosti posvećene osuđivanju vandalizma) javili prolaznici koji ničim izazvani govore o „djeci koja se drogiraju“. Nermin Nikšić, pak, tokom pomenutog gostovanja na Face TV rekao je da je „neko dijelio tablete među demonstrantima.“

Ako ne drogeraši, onda, sudeći po medijskim izvještajima, demonstranti su barem lopovi. U subotu radiosarajevo.ba plasira, pa tokom dana ponavlja, članak pod naslovom „Pljačkali i palili, slikali se, pa objavili na Facebooku“. Članak je u stvari velika riječ za dvije fotografije sa Facebooka, od kojih jedna predstavlja nekoliko kutija cigareta ukradenih tokom protesta, druga dječaka koji se slika s plaketama ukradenim iz zgrade Kantona Sarajevo. Poruka je jasna: huligani nisu manjina, nego jezgro demonstracija.

Vjerovatno ovih nekoliko detalja treba pružiti izgovor zašto se mediji nisu ni na margini izvještaja osvrnuli na katastrofalan položaj radnika, te ekonomski i socijalni krah države. Novinari dobro znaju ko su gazde i čije interese moraju braniti. Čak i po cijenu sopstvenog profesionalnog integriteta.

(Preuzeto uz dozvolu autora sa portala www.kontrapress.com)

Što smo sve slagali o Bosni i Hercegovini

Piše: Ladislav Tomičić, Novi list, Rijeka

Socijalni bunt u susjednoj državi započeo je zbog beznađa i siromaštva, a notorna je laž da su u njemu sudjelovali isključivo Bošnjaci

Tko je, zašto i s kojim ciljem započeo socijalni bunt u Bosni i Hercegovini? Odgovarajući na ova pitanja veliki broj hrvatskih medija isporučio je svojim čitateljima, gledateljima i slušateljima obilnu porciju laži i konstrukcija, koje ne mogu izdržati niti najpovršniju analizu. U konstruiranju stvar-

Jedan od tekstova na portalu radiosarajevo.ba

pojavila u subotu iza 13 časova na klix.ba, da bi je kasnije preuzeli svi portali. Informacija se „usput“ našla u saopštenju portparola MUP-a Kantona Sarajevo koji je predstavio statistiku hapšenja. Doduše, već uveće je demantovana, ali do tada je šteta bila nanesena.

Do tada je Mirsad Kebo, potpredsjednik Federacije BiH, u izjavi novinarima rekao: „Nisam video borce, nisam video ozbiljne ljude, nisam video invalide. Video sam neke ljude koji su drogirani“, dok su se tokom ulične ankete na TV1 (u cijelosti posvećene osuđivanju vandalizma) javili prolaznici koji ničim izazvani govore o „djeci koja se drogiraju“. Nermin Nikšić, pak, tokom pomenutog gostovanja na Face TV rekao je da je „neko dijelio tablete među demonstrantima.“

Ako ne drogeraši, onda, sudeći po medijskim izvještajima, demonstranti su barem lopovi. U subotu radiosarajevo.ba plasira, pa tokom dana ponavlja, članak pod naslovom „Pljačkali i palili, slikali se, pa objavili na Facebooku“. Članak je u stvari velika riječ za dvije fotografije sa Facebooka, od kojih jedna predstavlja nekoliko kutija cigareta ukradenih tokom protesta, druga dječaka koji se slika s plaketama ukradenim iz zgrade Kantona Sarajevo. Poruka je jasna: huligani nisu manjina, nego jezgro demonstracija.

Vjerovatno ovih nekoliko detalja treba pružiti izgovor zašto se mediji nisu ni na margini izvještaja osvrnuli na katastrofalan položaj radnika, te ekonomski i socijalni krah države. Novinari dobro znaju ko su gazde i čije interese moraju braniti. Čak i po cijenu sopstvenog profesionalnog integriteta.

(Preuzeto uz dozvolu autora sa portala www.kontrapress.com)

Što smo sve slagali o Bosni i Hercegovini

Piše: Ladislav Tomičić, Novi list, Rijeka

Socijalni bunt u susjednoj državi započeo je zbog beznađa i siromaštva, a notorna je laž da su u njemu sudjelovali isključivo Bošnjaci

Tko je, zašto i s kojim ciljem započeo socijalni bunt u Bosni i Hercegovini? Odgovarajući na ova pitanja veliki broj hrvatskih medija isporučio je svojim čitateljima, gledateljima i slušateljima obilnu porciju laži i konstrukcija, koje ne mogu izdržati niti najpovršniju analizu. U konstruiranju stvar-

nosti prednjačio je stanoviti zagrebački komentator, podjednako poznat po izmišljanju razgovora s visoko pozicioniranim političarima i držanju štange svima koji mogu platiti ručak oplemenjen buteljom skupocjenog vina.

Spomenuti je javnosti servirao tezu da su prosvjedi podcrtili nacionalne podjele u BiH. U iste diple puhao je cijeli niz priručnih stručnjaka za susjednu zemlju, kojih u Hrvatskoj ima koliko ti srce želi. Materijala im je, između ostalih, dao i politički amaterizam premijera Zorana Milanovića, koji je posjetom Mostaru dao povoda

Foto: Reuters

da ga se prikaže kao nedonošće zločinačke politike Franje Tuđmana prema BiH. Istog dana kad je Milanović otpotovao u Mostar, notorni banjalučki političar Milorad Dodik otpotovao je u Beograd na noge Aleksandru Vučiću, što je priručnim analitičarima bio signal da socijalni bunt prikažu isključivo u svjetlu nacionalističkih politika, koje već dva desetljeća proizvode isključivo bijedu i nepravdu. Kolateralne žrtve takvog analitičkog pristupa bile su činjenice.

Socijalni bunt u susjednoj državi započeo je zbog beznađa i siromaštva, a notorna je laž da su u njemu sudjelovali isključivo Bošnjaci. Prosvjedi se jesu događali u dijelu Federacije u kojem pretežito žive Bošnjaci, ali u njima su sudjelovali građani sve tri nacionalnosti. Bio je to i bunt protiv nacionalističkih politika. U to se mogao uvjeriti svatko tko je prosvjedima svjedočio, što, na žalost, nije u opisu radnog mjesto priručnih analitičara.

Demonstracije su se događale i u gradovima gdje Hrvati čine većinsku populaciju, a događale su se i u Republici Srpskoj, a maha nisu uhvatile isključivo jer u dijelu BiH koji još uvijek tako nazivamo politička elita vlada čeličnom rukom. Ljudi koji su u Banjoj Luci organizirali mirni prosvjed i danas su uplašeni za svoju sigurnost, a na prosvjednike u Bijeljini organizirano je izveden čopor nacionalista koji ih je zastrašivao i prijetio batinama.

Vratimo se sad na posjetu Zorana Milanovića Mostaru i dajmo na znanje zašto istu ocjenujemo političkim amaterizmom. Zoran Milanović zasigurno nije nationalist, ali odlaskom u Mostar i posjetom mostarskom HDZ-u Milanović je dao povoda da ga u BiH tako dožive.

Hrvatski premijer je, rekosmo, tako pomogao zlonamjernicima koji su pobunu građana BiH protiv pljačke, siromaštva i nacionalizma po svaku cijenu nastojali prikazati kao nacionalnu stvar bošnjačkog korpusa. Zato ga je redateljica Jasmila Žbanić dočekala kako je zasluzio - Marš kući! A kako bi ga drugačije mogla dočekati, kad je jedan od Milanovićevih domaćina u Mostaru bio Dragan Čović, čovjek koji u javnosti slovi za jednog od najkorumpiranijih BiH političara?

Korumpirani političari, podsjetimo, glavna su meta prosvjednika. Korupcija, dakako, Čoviću nije dokazana, ali neka čitatelji sami sude, imajući pritom u vidu da je spomenuti izgradio vilu vrijednu šest milijuna konvertibilnih maraka, a na pitanje otkud mu novac ogovorio: supruga i ja imamo trideset godina radnog staža. Tok rijeke Radobolje, usput rečeno, skrenut je da bi tekao kroz dvorište Čovićeve vile. Imajući u vidu sve ove činjenice, kao i činjenicu da se Milanović pri posjetu ograničio isključivo na druženje s Hrvatima, nitko redateljici Žbanić ne može zamjeriti što je Milanoviću isporučila ono što je zasluzio. Njezino »Marš kući« licemjernu hrvatsku javnost zgrozilo je više nego rušenje Starog mosta u Mostaru, barbarizam u režiji hrvatske politike i vojske. Jedina istina koju su priručni stručnjaci za BiH uspjeli nabosti jest činjenica da politička elita socijalni bunt pokušava okrenuti u svoju korist.

Nije, međutim, u pitanju instrumentalizacija koja za cilj ima smanjenje političkih prava hrvatskog korpusa u BiH. U instrumentalizaciju prosvjeda upustio se Fahrudin Radončić, predsjednik Saveza za bolju budućnost, a njegov cilj je prikupljanje političkih poena i obračun s Bakrom Izetbegovićem iz SDA i Zlatkom Lagumđijom iz SDP-a. Ovaj posao Radončiću ne ide najbolje te ćemo ovih dana biti svjedoci protuudara Izetbegovića i Lagumđije. A gdje su u svemu tome prosvjednici? Ljudi koji izlaze na ulice velikih BiH gradova vjeruju da prosvjedima uistinu mogu nešto promijeniti. Možda su naivni, ali oni nemaju što izgubiti.

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slučajevi:

BUKA - 24. januara obaviještena Linija za pomoć novinarima da je donešena presuda kojom se djelomično usvaja tužba za klevetu Alekse Milojevića protiv tuženih Zorana Krunića i Aleksandra Trifunovića.

Nađa Diklić - Linija za pomoć novinarima dobila odgovor od Okružnog tužilaštva Banja Luka u kojem smo tražili informacije u slučaju prijetnjih novinarki Nađi Diklić. Optužnica je dostavljena sudu i čeka se potvrđivanje i provođenje postupka.

Senad Avdić - FHML dobila odgovor od Kantonalnog tužilaštva KS da je donesena naredba o neprovodenju istrage u slučaju prijetnji Zorana Čegara, pripadnika tima Federalne uprave policije, upućenih uredniku Slobodne Bosne Senadu Avdiću..

Esad Šabanagić, urednik portala ReprezenT, obratio se Liniji za pomoć novinarima vezano za probleme u saradnji sa načelnikom Opštine Velika Kladuše. Linija za pomoć novinarima poslala pismo načelniku Opštine Velika Kladuša u kojem traži dostavljanje informacija o gašenju sedmičnih novina "Krajiške nezavisne sedmične novine" i problema sa kojim se susreće portal ReprezenT.

Klix.ba i tuzlanski.ba - FHML kontaktirao tužilac zadužen za slučaj hakiranja ova dva portala sa odgovorom da je u toku istraga i da se ispituju lica koja se dovode u vezu sa ovim slučajem.

Vedrana Tičić - Obratila se Liniji za pomoć novinarima u vezi sa slučajem klevete njenog imena i prijetnji koje joj upućuju radne kolege sa BHRT-a. Udrženje BHN pisalo Trećoj policijskoj upravi Novi Grad dopis o informacijama u vezi sa ovim slučajem.

Pismo Udruge BH novinari za g. Dragana Lukača i g. Predraga Kurteša

Datum: 14.2.2014.

Cijenjena gospodo Lukač i Kurteš,

Obraćam vam se u ime Upravnog odbora Udrženja/udruge BH novinari sa zahtjevom da, u skladu sa svojim nadležnostima i zapovjednoj hijerarhiji, zaustavite pokušaje policajaca da neformalnim i „priateljskim“ ubjeđivanjima dobiju od novinara snimke demonstracija, brojeve telefona pojedinih novinara ili da pristanu svjedočiti u slučajevima istage o krivičnim djelima zabilježenim tokom demonstracija.

Prema informacijama kojima trenutno raspolažemo, takvi neformalni susreti policajaca i novinara počeli su se dešavati u Tuzli, gdje su od jednog novinara traženi naprijed navedeni podaci kao i detaljne informacije o Udrži BH novinari, načinu donošenja odluka unutar ove asocijacije kao i poziciji i ulozi određenih osoba. Ovakva isljeđivanja, bez naloga i zakonom propisanih procedura saslušanja, smatramo protivzakonitim postupcima, pritiskom policije i najrigidnijim kršenjem prava na slobodu izražavanja i dostojanstvo novinara.

Kao legalisti, BH novinari i naši članovi iz cijele Bosne i Hercegovine će podržati zakonit rad policije u vezi sa slučajevima otkrivanja krivičnih djela počinjenih u Tuzli, Sarajevu ili drugim gradovima. Međutim, nikada nećemo pristati na nezakonita postupanja policajaca, uzneniranje novinara i pokušaje njihovog denunciranja, a posebno ćemo se oduprijeti svakom pokušaju zastrašivanja novinara kako bi odustali od etičkih principa i vjerodostojnosti novinarske profesije, odnosno izvještavanja u interesu bh. građana i cjelokupne javnosti.

Gospodo Lukač i Kurteš, upozoravamo i vas i vaše kolege kako ćemo, ukoliko se nastave pritisci policije na novinare u Tuzli ili bilo kojem drugom gradu Federacije BiH, najodlučnije reagirati i zatražiti zaštitu od međunarodnih organizacija nadležnih za zaštitu medija i slobode izražavanja.

S poštovanjem,

U ime Upravnog odbora BH novinara

Borka Rudić

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Velida Kulenović
Mirza Sadiković
Siniša Vukelić
Admir Kadrić
Vladimir Šušak
Alena Beširević

Urednik
Adis Šušnjar

Tehničko uređenje
Arman Fazlić

Udrženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrta 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072

e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;

web: www.bhnovinari.ba